

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій

IX

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

15-16 квітня 2021 року

Матеріали

- створення у процесі навчання ситуацій взаємодій, наближених до реальних умов професійної діяльності.

Заняття української мови як іноземної мають бути наповнені професійно орієнтованим змістом, з урахуванням лінгвокультурних особливостей, що сприяє формуванню мовнокомунікативних навичок. Основним завданням під час формування таких навичок є: розвинути здатність іноземних студентів до розв'язання комунікативних завдань у сфері професійної діяльності, мотивувати іноземних студентів брати участь у діалоговій комунікації, демонструвати достатній рівень знань медичної термінології.

Список використаних джерел:

1. Абатуров А.Е., Агафонова Е.А., Бабич В.Л. Факторы, определяющие мотивационный и эмоциональный контекст образовательного процесса в медицинском высшем заведении. *Здоровье ребенка*. 2015. № 6 (66). С.136–141.
2. Лембрик І. С. Формування професійної комунікативної компетентності у студентів-медиків 4-6-х курсів факультету підготовки іноземних громадян при вивченні дисципліни «Педіатрія». *Буковинський медичний вісник*. 2016. Т. 20, №1 (77). С. 254–257.

Дар'я Міщенко,

студентка Сумського державного університету

АМЕРИКАНСЬКИЙ СТРУКТУРАЛІЗМ

Широке поширення в науці поняття структури зумовили виникнення структуралізму. Структура (лат. *structura* - будова, розміщення, порядок) – спосіб закономірного зв'язку між складовими предметів і явищ, мислення та пізнання, сукупність істотних зв'язків між виділеними частинами цілого, що забезпечує його єдність; внутрішня будова чого-небудь. У лінгвістиці виділяють чотири основні напрямки структуралізму:

- 1) Празька лінгвістична школа ;
- 2) Американський структуралізм ;
- 3) Копенгагенська школа ;

4) Лондонська лінгвістична школа.

Американський структуралізм може мати декілька лінгвістичних термінів: Американська школа структурної лінгвістики, Дескриптивна лінгвістика, Дескриптивізм.

Метою роботи є дослідження напряму американського структуралізму.

Завдання, які допоможуть досягнути мету:

- 1) визначення американського структуралізму як сфери дескриптивної лінгвістики;
- 2) визначення етапів розвитку американського структуралізму(дескриптивізму);
- 3) ознайомлення з представниками цієї течії.

Відповідно до сформульованих мети та завдань у роботі застосовано такі *методи дослідження*: описовий і порівняльно-історичний.

Американський структуралізм володіє більшою системою дослідної роботи порівняно з іншими течіями лінгвістичного структуралізму. Розвиток структурної лінгвістики і в США мало свої особливості. Американські вчені багато в чому йшли своїми шляхами, незалежно від діяльності Ф. де Соссюра та інших засновників структуралізму в Європі [1, с. 195].

Дескриптивна лінгвістика взяла свій початок з практичних потреб вивчення мов американських індіанців (і також цим відрізняється від структуралізму копенгагенської школи, що виходить з абстрактних категорій і схем), і в подальшому, коли стала застосовувати свої методи до вивчення англійської мови, а також інших індоєвропейських, тюркських і семітських мов, вона прагнула зберегти свою практичну спрямованість, встановивши тісні зв'язки також і з методикою викладання мов.

Можемо виділити основні напрямки американських лінгвістів. Перший: учні та послідовники Л. Блумфілда створили так звану Йельську групу (Л. Блумфілд був професором Єльського університету) [6, с. 135]. Їм вдалося розробити прийоми дистрибутивного аналізу як універсальну техніку

процедур, застосовних до будь-якого мовного матеріалу [6, с. 135]. Другий: Енн-Арборська - включає вчених, які зберігають духовну спорідненість з теоретичними поглядами Е. Сепіра і в той же час використовують техніку методів дослідження Л. Блумфілда [6, с. 136]. Третій різновид пов'язаний зі школою трансформаційного аналізу, який у свою чергу орієнтується на формальних методах аналізу структури речення.

Отже, створення системи дескриптивної лінгвістики, центральним і головним завданням якої є опис фактів мови, але не їх пояснення. Головну роль на формування американського структуралізму поклали початок вчені США, які вивчали мову, культуру американських індіанців. Ця практика виявилась надзвичайно складною через те, що вони мали потребу звернутися до носіїв-інформантів, які допомагали з питаннями членування текстів на слова. Як наслідок незрозумілим для дослідження були деякі граматичні та лексичні запозичення.

Дескриптивна лінгвістика (в термінологічному сенсі) є особлива область дослідження, що має справу не з мовною діяльністю в цілому, але з регулярно певних ознак мови. Ці регулярності полягають в дистрибуційних відносинах ознак досліджуваної мови, тобто повторюваності цих ознак відносно один одного в межах висловлювань [3, с. 89]. Маємо зазначити, що етапи розвитку американського структуралізму припадають на діяльність великих мовознавців, таких як : Ф. Боаса, Е. Сепіра, Л. Блумфілда, З. Харріса та інших.

У першу чергу можемо відмітити перший етап Франца Боаса та його деякі лінгвістичні погляди. На думку Боаса, «кожна мова з точки зору іншої мови вельми довільний в своїх класифікаціях. Те, що в одній мові є однією простою ідеєю, в іншій мові може характеризуватися цілою серією окремих фонетичних груп » [4, с. 153]. Франц Боас вважав, що індіанські мови мають зовсім інші мовні категорії, причиною цього є те , що у минулому вони зовсім не були розвинутими, тому до них не можливо застосовувати метод історичної інтерпретації. На підставі цього виникає необхідність застосовувати об'єктивний метод для вивчення мов.

Другий етап відносимо Леонарду Блумфілду. Він поставив собі за мету розробити єдину, конструктивну і послідовно побудовану систему понять, придатних для синхронного опису мови будь-якого ладу. Тобто, саме Блумфілд сформулював методи, які містять лінгвістичний опис, які відносять до дескриптивної лінгвістики, представниками якої були: Б. Блок, Дж. Трейджер, З. Харріс та інші. Висунуті Ф. Боасом об'єктивні методи опису мови Л. Блумфілд орієнтувався на положення «поведінкової» психології (біхевіоризм) і в своїх роботах обґрунтовував принципи так званої механічної лінгвістики, яка розчленовує процес мовного спілкування на ряд фізіологічних у своїй основі стимулів та реакцій [2, с. 8]. Роботи Блумфілда слугували для подальших досліджень в сфері лінгвістичного аналізу, а особливо дескриптивної лінгвістики.

Третій етап пов'язаний з представниками З. Харріс, Б. Блок, яким заслуговуємо за появу самого терміну «дескриптивна лінгвістика». Вони працювали над формальними елементами мови, використовуючи дистрибуцію мовних характеристик. Підсумком цього етапу стала найбільш відома книга вченого – «Методи в структурній лінгвістиці», написана З. Харрісом. У книзі була зроблена спроба розробити максимально сувору і всеохоплюючу процедуру опису структури мови без звернення до поняття значення [8].

Поява структуралізму обумовлена загальними закономірностями розвитку наукової думки середини і кінця ХХ століття. Мета американського структуралізму зумовлена в описі формальних елементів структури мови. Завдяки дослідницькій практиці вчених США, що займалися вивченням мов і культур американських індіанців, з'явилася концепція дескриптивізму. Науковці прагнули максимально точно дотримуватися методів порівняльно-історичного мовознавства.

Отже, дескриптивна лінгвістика мала значний вплив на інші лінгвістичні напрямки в Америці і на світове мовознавство. Дескриптивісти внесли величезний вклад в розробку процедур точного формального аналізу мови та

залучення методів логіки і математики. Вони збагатили світове мовознавство численними термінами.

Список використаних джерел:

1. Алпатов В. История лингвистических учений: Учеб. пособие. 4-е изд., испр. и доп. М.: Языки славянской культуры, 2005. 368 с.
  2. Глисон Г. Введение в дескриптивную лингвистику: пер. с англ. / Общ. ред. и вступ. ст. В. Звегинцева. Изд. 3-е. М.: Издательство ЛКИ, 2008. 496 с.
  3. История языкознания: XIX – 1-я половина XX в. Томск: Изд-во Том. ун-та, 2010. Ч. 2. 280 с.
  4. Кондратов Н. История лингвистических учений: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2101 «Рус. яз. и лит.». М.: Просвещение, 1979. 224 с.
  5. Апресян Ю. Идеи и методы современной структурной лингвистики (краткий очерк). URL: <https://www.booksite.ru/fulltext/apresyn/text.pdf>
  6. Засорина Л. Н. Введение в структурную лингвистику. Учеб. пособие для студентов филологических специальностей ун-тов. М., Высш. школа, 1974. 319 с. URL: http://tlf.msk.ru/school/zasorine_school.htm
  7. Боас Ф. URL: <https://eleven.co.il/jews-in-world/science/10675/>
  8. Хэррис, Зеллиг З. Энциклопедия кругосвет. URL: <http://www.krugosvet.ru/encye>
- Науковий керівник:* І. К. Кобякова, кандидат філологічних наук, професор кафедри германської філології Сумського державного університету